

Rys historyczny

Zamek w Karłowicach jest jednym z najstarszych zabytków w powiecie opolskim i jedną z nielicznych najlepiej zachowanych budowli zamkowych o średniowiecznej metryce i czytelnej strukturze rozplanowania w niżowej części Śląska.

Obiekt ten nie został jednak dobrze przebadany i z tego powodu wiedza na temat jego historii i architektury nie jest do końca znana.

Zamek został wzniesiony w połowie XIV wieku przez ród von Tschammer.

Powstał na niewielkim wzniesieniu, nad brzegiem rzeki Strobawy na planie nieregularnego trapezu.

Składał się z wysokich ceglanych murów obwodowych i domu mieszkalnego przy kurtynie północnej.

Wjazd prowadził od zachodu.

Przy bramie znajdowała się cylindryczna wieża stanowiąca główny czynnik obronny w razie zagrożenia.

Świadczą o tym jej mury, które w przyziemiu mają grubość prawie 2,5 metra.

Całe założenie otaczała nawodniona fosa.

W roku 1440 Karłowice przeszły w ręce Michaela Beessa.

Pochodził on z możnego magnackiego rodu, który przywędrował na te tereny prawdopodobnie z Chorwacji.

Od 1493 roku karłowickie dobra należały do Adama Beessa, marszałka, później namiestnika księstwa brzeskiego.

Na przełomie XV i XVI wieku zamkową bramę przebudowano w budynek bramny.

Przy murze wschodnim postawiono budynek gospodarczy oraz nadbudowano wieżę.

W roku 1565 karłowickie dobra kupił od rodziny Beessów książę brzeski Jerzy II.

Zamek w Karłowicach służył książętom brzeskim jako dwór myśliwski skąd wyruszali na łowy w okolicznych lasach.

To właśnie wkrótce po hubertusowym polowaniu, jakie odbywało się w Karłowicach w roku 1675 zmarł ostatni Piast, Jerzy IV Wilhelm.

Po bezpotomnej śmierci ostatniego księcia brzeskiego Jerzego Wilhelma, Karłowice stały się własnością cesarza austriackiego.

Na przełomie XVII i XVIII wieku rozebrany został gotycki dom przy murze północnym.

Na jego miejscu około roku 1715 wzniesiono nowy.

Ponieważ cesarz w przeciwieństwie do protestanckich książąt był katolikiem, na zamku powstała barokowa kaplica, trzyprzęsłowa z apsydą.

Prócz mieszkańców zamku mogli się w niej również modlić okoliczni katolicy.

W roku 1742 po przegranej przez Austrię wojnie, Śląsk znalazł się w państwie pruskim.

Dobra karłowickie wraz z zamkiem zabudowaniami folwarcznymi, młynem, gorzelnią były dzierżawione i często zmieniały właściciela.

W drugiej połowie XVIII wieku, na zewnątrz południowo-wschodniego narożnika muru, wzniesiono dwukondygnacyjny dom mieszkalny w kształcie litery "L".

Połączono go z budynkiem bramnym.

W wieku XIX do muru południowego dostawiono kolejny dwukondygnacyjny budynek.

Powstało w ten sposób czteroskrzydłowe założenie z wewnętrznym dziedzińcem.

Wokół zamku utworzono niewielki park krajobrazowy.

Po zakończeniu II wojny światowej zamek w Karłowicach stał się własnością Skarbu Państwa.

Został przekazany w zarząd Nadleśnictwu w Brzegu, które zaadaptowało go na hotel dla pracowników leśnych.

Brak należytej opieki nad zabytkowym obiektem doprowadził do jego dewastacji.

Wnętrza ogołococono z zabytkowych przedmiotów.

Nawet zamkowa kaplica nie oparła się złodziejom, której wyposażenie łącznie z organami zostało rozkradzione.

Jedynie niewielką część zamkowych pamiątek można oglądać w Muzeum w Brzegu.

W latach 80-tych XX wieku zamek trafił w prywatne ręce.

Jednakże z powodu trudności finansowych ówczesnego właściciela nie podjęto żadnych działań zmierzających do przywrócenia blasku zamkowi.

Ostatecznie w roku 2006 zamek trafił w ręce obecnego właściciela.